

Долоо хоног тутмын хэвлэл
2016 оны 03 дугаар сарын 11
№ 10 /919/

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

**Монгол Улсын
Ерөнхийлөгчийн
зарлиг**

985

**Засгийн газарт чиглэл
өгөх тухай**

**Монгол Улсын
Засгийн газрын
тогтоол**

987

Хөтөлбөр батлах тухай

**Монгол Улсын
Үндсэн хуулийн
цэцийн дүгнэлт**

991

**Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх
тухай хуулийн 54 дүгээр
зүйлийн 54.2 дахь хэсгийн
зарим заалт Үндсэн хуулийн
холбогдох заалтыг зөрчсөн
эсэх маргааныг хянан
шийдвэрлэсэн тухай**

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

427. Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай Дугаар 05 985

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

428. Хөтөлбөр батлах тухай Дугаар 2 987

**МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН
ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ**

429. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсгийн зарим заалт Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай Дугаар 04 991

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2016 оны 02 дугаар
сарын 05-ны өдөр

Дугаар 05

Улаанбаатар
хот

Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин гуравдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалт, Гучин дөрөвдүгээр зүйлийн 1, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Нэг. Зэвсэгт хүчний тухай Монгол Улсын хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2.3, 5.2.10 дахь заалт, 7 дугаар зүйлийн 7.1, 7.3, 10 дугаар зүйлийн 10.1, 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсэг, 17 дугаар зүйлийн 17.1.4 дахь заалт, Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Зэвсэгт хүчний Ерөнхий командлагчийн баталсан “Зэвсэгт хүчний тайван цагийн болон дайны байдлын үеийн зохион байгуулалтын бүдүүвч”-ийг дагаж мөрдөх, хэрэгжилтийг хангах, Зэвсэгт хүчний дайчилгааны даалгавар бүхий анги, байгууллагуудыг төвлөрүүлэн удирдах, нэгтгэн захирах зорилгоор дараах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар (Ч.Сайханбилэг)-т чиглэл болгосугай.

1. Цэргийн дүрэмт хувцасны “Бөртэ” Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар, цэргийн амралт, сувилалын “Бага баян-Энхийн төлөө цогцолбор

төв”, Цэргийн дуу бүжгийн эрдмийн чуулгыг Зэвсэгт хүчний харьяа анги, байгууллага болгон зохион байгуулж, Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын харьяанд шилжүүлэх асуудлыг шийдвэрлэж арга хэмжээ авах;

2. Гадаад, дотоодын цэргийн их, дээд сургууль, академид элсэн суралцах офицер, ахлагч, гэрээт болон хугацаат албаны цэрэг, сонсогч, оюутнуудыг сонгон шалгаруулах, суралцах явцад хяналт тавьж бэлтгэх болон “Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сан”-гийн хөрөнгөөр Батлан хамгаалах салбарт ажиллаж байгаа офицер, ахлагч, ажиллагсадын нийгмийн хамгааллыг сайжруулахаас бусад ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг холбогдох хууль, тогтоомжийн дагуу зохион байгуулахыг харьяаллын дагуу Зэвсэгт хүчний Жанжин штабт шилжүүлж, хариуцуулах ажлыг зохион байгуулах;

3. Цэргийн дүрэмт хувцасны “Бөртэ” Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар, цэргийн амралт, сувилалын “Бага баян-Энхийн төлөө цогцолбор төв”, Цэргийн дуу бүжгийн эрдмийн чуулгыг Зэвсэгт хүчний харьяа анги болгон зохион байгуулсантай холбогдуулан ангиудын бүтэц, зохион байгуулалт, үйлчлэх хүрээ, ажиллах журмыг баталж мөрдүүлэх, Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сангийн хөрөнгийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлийг зохион байгуулж ажиллах.

Хоёр. Энэхүү зарлигийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан авах арга хэмжээ, үйл ажиллагааны зардлыг шийдвэрлэж, зарлигийн хэрэгжилтийн үйл явцыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид улирал тутам мэдээлж ажиллахыг Монгол Улсын Засгийн газар (Ч.Сайханбилэг)-т үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

**ЦАХИАГИЙН
ЭЛБЭГДОРЖ**

**ЧИМЭДИЙН
САЙХАНБИЛЭГ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2016 оны 1 дүгээр
сарын 4-ний өдөр

Дугаар 2

Улаанбаатар
хот

Хөтөлбөр батлах тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. “Монгол Улсыг гадаадад сурталчлах хөтөлбөр”-ийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Гадаад сурталчилгааны тухай” Засгийн газрын 2005 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 267 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ч.САЙХАНБИЛЭГ

**ГАДААД ХЭРГИЙН
САЙД**

Л.ПҮРЭВСҮРЭН

Засгийн газрын 2016 оны 2 дугаар
тогтоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫГ ГАДААДАД СУРТАЛЧЛАХ ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Гадаад бодлогыг хэрэгжүүлэх дипломат үйл ажиллагааны гол тулгуурын нэг нь гадаад сурталчилгаа бөгөөд улс орнууд гадаад сурталчилгааг олон улсын харилцааны гол хэрэгсэл болгон хөгжүүлж, боловсронгуй болгож ирсэн байна.

1.2. Даяаршлын үйл явцын хүрээ улам тэлж, улс хоорондын харилцан хамаарал гүнзгийрч байгаа өнөө үед үндэсний түүх, өв соёл, зан заншил, урлагийн уламжлал, оюун санааны үнэт зүйлс, нийгэм, эдийн засаг, шинжлэх ухаан, спортын ололт амжилтыг дэлхий нийтэд сурталчлан таниулах “Монгол Улсыг гадаадад сурталчлах хөтөлбөр”

(цаашид “Хөтөлбөр” гэх)-ийг холбогдох бодлого, хөтөлбөр, үйл ажиллагаа, судалгаанд үндэслэн боловсруулсан болно.

Хоёр. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд баримтлах зарчим

2.1. Монгол Улсыг гадаадад сурталчлах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална:

2.1.1. Монгол Улсын гадаад бодлогын үзэл баримтлал, хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, холбогдох үндэсний хөтөлбөрүүдэд тулгуурлах;

2.1.2. гадаад сурталчилгааны агуулгыг үндэсний түүх, соёл, урлагийг дээдлэн хүндэтгэсэн, улсын хөгжил дэвшил, хоёр болон олон талт харилцааны онцлогтой уялдуулан тодорхойлсон байх;

2.1.3. хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд иргэд, олон нийт, хувийн хэвшил, бизнесийн болон мэргэжлийн холбоодын оролцоог түлхүү дэмжих.

Гурав. Хөтөлбөрийн зорилго

3.1. Хөтөлбөрийн зорилго нь Монгол Улсын гадаад сурталчилгааны тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох, гадаад сурталчилгааны нэгдмэл удирдлага, зохицуулалтыг бий болгох, гадаад сурталчилгаагаар дамжуулан гадаад харилцааг өргөжүүлэн хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд оршино.

Дөрөв. Хөтөлбөрийн зорилт

4.1. Монгол Улсыг гадаадад сурталчлахдаа дараах зорилтуудыг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1. Монгол Улсын түүх, соёл, урлагийн өв сан, спортын амжилтыг дэлхийн ард түмэнд таниулах, хуваалцах, хөгжүүлэх;

4.1.2. эдийн засгийн гадаад харилцааг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

4.1.3. аялал жуулчлалын салбарыг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дэмжих;

4.1.4. олон улсын спорт, уралдаан тэмцээнд амжилт гаргаж эх орныхоо нэр хүндийг өргөх.

Тав. Гадаад сурталчилгааны тэргүүлэх чиглэл

5.1. Гадаад сурталчилгааг дараах чиглэлд тэргүүн ээлжинд явуулна:

5.1.1. түүх, соёл, урлаг;

5.1.2. аялал жуулчлал;

5.1.3. үндэсний брэнд бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ;

5.1.4. спорт, олон улсын арга хэмжээ.

Зургаа. Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт

6.1. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг удирдан зохион байгуулах үүрэг бүхий Зөвлөл (цаашид “Зөвлөл” гэх) ажиллана. Зөвлөлийн дарга нь гадаад хэргийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн байна.

6.2. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг Засгийн газар батална. Зөвлөл нь 15 хүртэл гишүүнтэй байх бөгөөд гадаад харилцаа, боловсрол, спорт, соёл, аялал жуулчлал болон санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын Төрийн нарийн бичгийн дарга болон урлаг, спорт, кино, хэвлэл мэдээлэл, бизнесийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, эрдэмтэн судлаачдын төлөөлөлтэй байна.

6.3. Зөвлөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулж Засгийн газраар хэлэлцүүлнэ.

6.4. Монгол Улс олон улсын үзэсгэлэн, худалдааны яармаг, хурал, соёл урлагийн арга хэмжээнд оролцох асуудлыг Зөвлөлийн дарга Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлнэ.

6.5. Гадаад сурталчилгааны материал бэлтгэх үйл ажиллагааг Зөвлөл нэгдсэн журмаар зохион байгуулах бөгөөд гадаад сурталчилгааны мэдээллийн нэгдсэн сантай байна.

6.6. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг Зөвлөл хагас болон бүтэн жилээр дүгнэн хэлэлцэж, Засгийн газарт тайлагнана.

Долоо. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаа

7.1. Хөтөлбөрийг 2016-2020 онд хэрэгжүүлнэ.

Найм. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хөрөнгийн эх үүсвэр

8.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг дараах эх үүсвэрээр бүрдүүлнэ:

8.1.1. улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө;

8.1.2. хандивлагч улс, олон улсын байгууллагын тусламжийн хөрөнгө;

8.1.3. хувийн хэвшлийн хандив, тусламжийн хөрөнгө;

8.1.4. бусад.

8.2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу тухайн жилийн үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төсөвт тусган санхүүжүүлнэ.

Ес. Хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлт

9.1. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дараах шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэнэ:

9.1.1. сурталчилсан брэндийн бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний экспортын өсөлт;

9.1.2. жуулчдын тоо;

9.1.3. сурталчилсан брэндийн бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ эрхлэгч аж ахуйн нэгжийн тоо;

9.1.4. аялал жуулчлалын салбарт шинээр бий болсон ажлын байрны тоо;

9.1.5. оролцсон спортын уралдаан, тэмцээнээс авсан байр, шагнал, медаль.

9.2. Зөвлөл хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлт бүрээр хүрэх зорилтот үзүүлэлтийг жил бүр тогтооно.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

2016 оны 03 дугаар
сарын 02-ны өдөр

Дугаар 04

Улаанбаатар
хот

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсгийн зарим заалт Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай

Үндсэн хуулийн цэцийн
хуралдаанытанхим 12.20 цаг

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдааныг Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн П.Очирбат даргалж, Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн Ш.Цогтоо, Д.Сугар /илтгэгч/, Д.Наранчимэг, Д.Ганзориг нарын бүрэлдэхүүнтэй, хуралдааны нарийн бичгийн даргаар Ц.Долгормааг оролцуулан Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхимд нээлттэй хийв.

Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанд мэдээлэл гаргагч иргэн Б.Баялагмаа болон иргэн Д.Цэрэнбадамын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч Б.Чинбат нар оролцож, Монгол Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Батзандан оролцоогүй болно.

Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанаар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсэгт “... Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ.” гэсэн нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 3/ дахь заалтын “хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгө шударгаар олж авах, эзэмших, өмчлөх...эрхтэй...” гэснийг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан хэлэлцэв.

Нэг. Монгол Улсын иргэн Д.Цэрэнбадам, Б.Баялагмаа нар Үндсэн хуулийн цэцэд дараах агуулга бүхий мэдээллийг ирүүлжээ:

“...Төлбөр авагч нь шүүхийн шийдвэрийн дагуу зөрчигдсөн эрхээ сэргээлгэх, өөрт учирсан хохирлоо барагдуулахаар буруутай этгээдээс шаардах эрхтэй. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр

зүйлийн 54.2 дахь хэсэгт “...Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ.” гэж заасны дагуу төлбөр авагч нь шүүхээс төлбөр төлөхөөр тогтоогоогүй этгээдээс үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар шаардах эрхтэй байхаар зохицуулсан байна. Төлбөр төлөгчөөс өөр этгээд төлбөр авагчийн өмнө үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үүрэг хүлээж байгаа нь гэм буруутай нь шүүхээс тогтоогоогүй этгээдээр үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах нөхцөл үүсч, эрх ашиг нь хөндөгдөж байна. Эхний ээлжинд барьцаалагч буюу төлбөр авагч нь төлбөр төлөгчийн барьцааны зүйлээс хохирлоо барагдуулна. Барьцаалагч нь төлбөр авагчийн эрхийг эдэлж байсан бол дараагийн ээлжинд төлбөр авагч, төлбөр төлөгчийн маргааныг шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрийг үл харгалзан барьцаалагч нь төлбөр төлөгчийн хүлээх үүргийг үл маргах журмаар хүлээж байна. Шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон гэм буруутай этгээдийн хүлээх хариуцлагыг гэм буруугүй этгээдэд халдаан хэрэглэж байна.

Барьцаалагч нь барьцааны зүйлээс төлбөрийг гаргаж авсны дараа төлбөр төлөгчийн бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн өмнө хүлээсэн төлбөр төлөх үүргийг барьцааны эд хөрөнгийн үнэлгээнээс үл хамааран өөрийн хөрөнгөөр шууд төлөхөөр үүрэг болгосон нь барьцаалагч иргэн, эсхүл хуулийн этгээд өөрийн өмчийг Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 3 дахь заалтад заасны дагуу бүрэн эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах эрхийг хязгаарлаж байна.

Иймд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсэгт “...Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ.” гэх заалт нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 3 дахь заалтын “хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгө шударгаар олж авах, эзэмших, өмчлөх...эрхтэй...” гэснийг зөрчсөн болохыг тогтоож, хүчингүй болгож өгнө үү.” гэжээ.

Хоёр. Монгол Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Батзандан Үндсэн хуулийн цэцэд ирүүлсэн тайлбартаа:

“...Шийдвэр гүйцэтгэгч нь Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 53 дугаар зүйлийн 53.1 дэх хэсэгт зааснаар төлбөр төлөгч иргэний мөнгөн

хөрөнгө болон бусад хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагаа явуулдаг, мөн хуулийн 53.6 дахь хэсэгт “Энэ хуулийн 53.1-д заасан эд хөрөнгө байхгүй, эсхүл төлбөр төлөхөд хүрэлцэхгүй бол төлбөр төлөгчийн өмчлөлийн бусад эд хөрөнгөөс төлбөрийг гаргуулна.” гэж заасны дагуу шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг зохион байгуулдаг.

Төлбөр төлөгчийн бусдад барьцаалагдсан эд хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах явцад барьцааны эд хөрөнгөнд шийдвэр гүйцэтгүүлэх ажиллагаа явуулахыг барьцаалагчид мэдэгдсэний үндсэн дээр эд хөрөнгийг битүүмжлэн хурааж, үнийн санал авч, үл хөдлөх эд хөрөнгийн албадан худалдаагаар худалдан борлуулах ажиллагаа явуулдаг.

Иргэний хуулийн 177 дугаар зүйлийн 177.1 дэх хэсэгт “Дуудлага худалдаагаар худалдах үл хөдлөх эд хөрөнгийн санал болгох доод үнийг дуудлага худалдаа явуулахаас өмнө үүрэг гүйцэтгэгч, үүрэг гүйцэтгүүлэгч, өмчлөгч харилцан тохиролцож тогтоосон үнийн, хэрэв тохиролцоогүй бол үнэлгээчний тогтоосон зах зээлийн үнийн 70 хувиар тооцон тогтооно ...” гэж, 177.4 дэх хэсэгт “Хоёр дахь дуудлага худалдааны доод үнийг харилцан тохиролцож тогтоосон, эсхүл үнэлгээчний тогтоосон зах зээлийн үнийн 50 хувиар тооцон тогтооно.” гэж заасны дагуу албадан дуудлага худалдааны доод үнийг тогтоон худалдан борлуулах ажиллагаа зохион байгуулж байна.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсэгт “...Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ.” гэж заасан нь барьцааны эд хөрөнгөөр өөрийн шаардлагаа хангуулсан, эсхүл хангуулах бүрэн боломжтой байхад барьцаалагч тухайн эд хөрөнгийг зөвхөн өөрийн барьцаанд байлгах гол үндэслэл болгож, төлбөр төлөгч буюу өмчлөгч бусдад төлөх төлбөрийг уг хөрөнгөөс гаргуулахад саад болохгүй, татгалзахгүй байх нөхцөлийг зохицуулсан юм.

Харин барьцааны эд хөрөнгө нь зөвхөн барьцаалагчийн шаардлагыг л хангаж байгаа, эсхүл түүний шаардлагыг ч хангаж хүрэлцэхгүй байгаа тохиолдолд уг хуулийн зохицуулалтыг хэрэглэх боломжгүй нөхцөл байдал үүсдэг. Өөрөөр хэлбэл, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсэг нь барьцааны эд хөрөнгөөс төлбөр төлөгчийн

бусдад төлөх төлбөрийг барагдуулах шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд үндэслэлгүйгээр саад болохгүй байх, нөгөө талаар барьцаалагч өөрийн барьцааны зүйлээс тэргүүн ээлжинд хохирлоо барагдуулахыг шаардах эрхтэй боловч уг эд хөрөнгийн үлдэх хэсгээр төлбөрөө барагдуулах төлбөр төлөгчийн буюу өмчлөгчийн эрхийг үлдэх хэсгээр төлбөрөө барагдуулах төлбөр төлөгчийн буюу өмчлөгчийн эрхийг хязгаарлах үндэслэл болохгүйг уг хуулийн заалтаар хуульчлан тогтоосон.

Төлбөр төлөгчийн эд хөрөнгө нь шүүхийн шийдвэрт заасан төлбөрийн шаардлага хангахуйц тохиолдолд түүний өмчлөлийн бусдад барьцаалсан хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагаа гүйцэтгэхгүй, өөрөөр хэлбэл, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн зохицуулалтыг хэрэглэхгүй юм.

Дараах тохиолдолд хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсэгт “... барьцаалагч тэргүүн ээлжинд хохирлоо арилгуулах эрх эдэлнэ. Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ.” гэж заасан зохицуулалтыг үндэслэн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг гүйцэтгэдэг.

Төлбөр төлөгчийн өмчлөлийн үл хөдлөх эд хөрөнгө албадан дуудлага худалдаагаар худалдан борлогдоогүй тохиолдолд Иргэний хуульд заасны дагуу дуудлага худалдааны доод үнэ болох 50 хувиар эд хөрөнгийг төлбөр авагчид санал болгох ажиллагаа зохион байгуулдаг.

Түүнчлэн төлбөрт гаргуулах эд хөрөнгө, орлого тогтоогдоогүй тохиолдолд төлбөр төлөгчийн бусдад барьцаалагдсан хөрөнгийг шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны журмаар тогтоож, худалдан борлуулах ажиллагаа явуулсны дараа тэргүүн ээлжинд барьцаалагчийн шаардлагыг хангаж, үлдэх хэсгээр бусдад төлөх шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг хангаж байна.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн дээр дурдсан заалт нь шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад талуудад харилцан тохиролцох боломжийг бий болгосон зохицуулалт бөгөөд иргэний өмчлөх эрх шударгаар олж авах эрхийг хөндөөгүй, шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг хангахад чиглэгдсэн хуулийн зохицуулалт юм.” гэсэн байна.

ҮНДЭСЛЭЛ:

1. Төлбөр авагч бусад этгээдийн өмнө үүрэг хүлээгээгүй, барьцааны гэрээний дагуу тэргүүн ээлжинд хохирлоо барагдуулах эрхтэй барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээхээр Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсэгт заасан нь Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 3/ дахь заалтад заасан барьцаалагчийн хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгө шударгаар олж авах, эзэмших, өмчлөх эрхийг зөрчсөн зохицуулалт болсон байна.

2. Шүүхийн хүчин төгөлдөр шийдвэрийг гүйцэтгэх үүрэгтэй Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын зүгээс Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн дээрх заалтын дагуу барьцаалагчид барьцааны хөрөнгөөс олж авсан болон өөрийн хөрөнгөөр бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах шаардлага тавих, улмаар барьцаалагчийн өмчлөх эрхэд шүүхийн шийдвэргүйгээр халдах эрх зүйн үндэс болохоор байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Жаран дөрөвдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Жаран зургадугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 1 дэх заалт, Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 31, 32 дугаар зүйлийг тус тус удирдлага болгон

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН НЭРИЙН ӨМНӨӨС ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ нь:

1. Улсын Их Хурлаас 2002 оны 1 дүгээр сарын 10-ны өдөр баталсан Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсгийн "... Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ." гэсэн нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 3/ дахь заалтын "хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгө шударгаар олж авах, эзэмших, өмчлөх...эрхтэй..." гэснийг зөрчсөн байна.

2. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дахь хэсгийн "... Барьцаалагч бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдийн төлбөрийг барагдуулах үүрэг хүлээнэ." гэсэн заалтын үйлчлэлийг 2016 оны 3 дугаар сарын 2-ны өдрөөс эхлэн түдгэлзүүлсүгэй.

3. Энэхүү дүгнэлтийг Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хурлын дараагийн чуулганы хуралдаан эхэлсэн өдрөөс хойш 15 хоногийн дотор хэлэлцэж, хариу ирүүлэхийг Улсын Их Хуралд уламжилсугай.

ДАРГАЛАГЧ

П.ОЧИРБАТ

ГИШҮҮД

Ш.ЦОГТОО

Д.СУГАР

Д.НАРАНЧИМЭГ

Д.ГАНЗОРИГ

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакци.
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medelel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 0,75

Индекс: 14003